

DEN NORSKE KIRKE

Gjøvik kirkelige fellestråd

FORNYINGS-, ADMINISTRASJONS-
OG KIRKEDEPARTEMENTET

30 AUG 2010

SAKSNR: 201001734-18

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet

Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler	Arkivkode:	Dato:
	10/00430-2	Dag Landmark	000	26.08.2010

Høringssvar til "Forslag om endringer i gravferdsloven og kirkeloven"

Gjøvik kirkelige fellestråd har i sitt møte 26.08.2010 behandlet "forslag til endringer i gravferdsloven og kirkeloven" og vil avgi følgende høringssvar:

I all hovedsak er Gjøvik kirkelige fellestråd fornøyd med de foreslåtte endringer, og deler departementets argumentasjon for de foreslåtte endringer.

Fellestrådet er sålede enige i at:

- det etableres en faneparagraf som tydeliggjør at gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn, innledning § 1
- at muligheten for gravlegging i særskilt tilrettelagt grav styrkes § 6
- at tros- og livssynssamfunn likestilles når det gjelder å gjennomføre seremonier ved åpning av ny gravlund /gravfelt, dog ikke på en slik måte at det skal foretas vigsling av en og en grav
- at gravferdsloven navn og begrepsbruk gjøres livssynsnøytral
- at kirkeloven tilpasses ny organisering av prestedtjenesten
- at det åpnes adgang for å innhente politiattest for tilsatte i kirkelige stillinger
- at det innføres klageadgang for visse kirkelige organers vedtak etter offentlighetsloven

Vi vil i tillegg fremføre følgende kommentarer:

Endring i betegnelse fra kirkegård til gravlund

Vi har forståelse for at vi som gravferdsmyndighet bør ha minoriteter i tankene i vår praksis og i vår språkbruk. At utbredt og ensidig bruk av kirkegård som betegnelse på våre gravplasser kan oppleves problematiske for enkelte livssyn har vi hørt. Fra andre religioner har vi ikke oppfatet dette som noe problem eller som noen provokasjon. Tvert om. Andre religioner vil nok undre seg mer om kirkebegrepet fjernes helt. I vår kommune har vi to frittliggende gravplasser med ikke- vigslat kapell / seremonirom. På disse to steder har vi allerede gjennomført at de benevnes: "gravlund". Det er naturlig. Vi finner det imidlertid underlig, ja nærmest litt "pinglete" at gravplassen som vitterlig ligger rundt 4 av våre kirker, altså på kirkegårdsgrunn, ikke fortsatt skal benevnes kirkegård. For oss virker det mye mer

---

Postadresse:	Telefon sentralbord:	61 14 64 80	Telefaks:	61 14 64 81
Øvre Torvgt 24 B, 2815 Gjøvik	Telefon saksbeh:	61 14 64 82	Bankgiro:	1594 20 71741
	Mail:	post@gjovik.kirken.no		

om å gjøre at felt på slike kirkegårder, ved en utbygging, ikke blir vigslet, men blir tilrettelagt for andre religioner og livssyn.

Vi gjør oss vel ikke til store spåmenn når vi antyder at en eventuell navneendring på en slik kirkegård, til å bli kalt gravlund i våre bygdesamfunn, kommer til å ta generasjoner.

Kirkegård som ligger rundt en kirke bør således fortsatt betegnes kirkegård.

Særskilt tilrettelagte graver

Her er vi i hovedsak enig i høringsnotatets intensjon og holdning. Vi erfarer at det i de mer urbane kommuner blir mer etterspørsel etter tilrettelagte graver. En av våre 8 gravlunder er da også tilrettelagt for andre tros- og livssynssamfunn. Vi ser imidlertid ikke behovet for at alle sokn og kommuner skulle få et pålegg om slik tilrettelegging. Det bør fremgå av lovteksten.

Vi er enige i at det bør innføres en betalingsplikt for hjemkommunen for tilrettelagt grav. Vi vil be om en gjennomtenkning av hvorvidt det da i lovteksten skal stå at "kostnadene dekkes av kirkelige fellelsråd". Er det noen god grunn til at dette ikke skal gå rett til hjemkommunen, dvs. kommuneadministrasjonen, i stedet for at fellelsrådene skal "legge ut for" kommunen? Gjøvik fellelsråd vil samtidig gjøre oppmerksom på at det av så vel religiøse som av kulturelle grunner fremkommer flere og flere ønsker som det nåværende lovverk ikke tar høyde for. Vi ser at utformingen av det nye forslag også kan få konsekvenser som bør gjennomtenkes før det vedtas. Betalingsplikten, slik den nå fremstår, er ganske ubeskyttet. Betyr det at hjemkommune skal betale for balsamering? For gravlegging i betongkasse? At alle som ønsker kan forlange adgang til felt for Åstatroende i Oslo? Høringen har formuleringer om at forslag ikke har økonomiske konsekvenser. Både i forhold til særskilt tilrettelegging og utvidet tid for gravlegging har opplagt slike konsekvenser.

Vigsling av gravlund

Som høringsinstans er vi enige i at det her trengs en endring i holdning og regelverk. I Gjøvik kommune har vi for lengst gjort tilrettelegging i form av å unnlate å vigsle et felt / areal på en av våre gravlunder, og har gode erfaringer med det.

Vi ønsker oss imidlertid ikke vigsling av den enkelte grav. Vi vet noen har foreslått dette, men det er vi uenige i, og ser ikke gode nok grunner for en slik endring. Vi opplever at en slik praksis vil føre til "rotete" arealer og unødvendige liturgiendringer uten at det blir realiteter i at noe er vigslet og noen arealer ikke er det.

Vi stiller oss undrende til at en i fremtiden vil kalle vigsling for "seremoni" i denne sammenheng. Vi opplever at vigsling er noe mer enn en seremoni. Bør det i alle fall vurderes om det kan hete: "Vigsling og seremoni på gravlund" som overskrift til § 5, og at teksten i loven endres tilsvarende i forslaget. På en slik måte viser en ikke ringakt for Dnk teologi på området.

Utvidet frist for gravlegging

Vi er enige i at det må kunne gis en utvidelse av frist for gravlegging og kremasjon. Derimot bør det ikke gis lovfestet adgang til kortere tid ved kremasjon (3 dager) av hensyn til andre lovbestemmelser (varsling til politi). Vi kan bekrefte at vi har vært svært fleksible og tilrettelagt for kortere frister etter religiøse ønsker. Det vil vi kunne fortsette med også med de nye forslagene.

Askespredning

Vi er glade for at det her ikke foreslås endringer i lovteksten. Vi registrer med undring at departementet allikevel åpner adgang for bruk av innsjøer "der det er ualminnelig store vannmengder, som f. eks Mjøsa." Vi vil anta en slik formulering straks åpner for diskusjon om "hva er ualminnelig stor vannmengde"? Gjelder det da også Randsfjorden? Einavannet? Vi har i de senere år ikke registrert mange ønsker om å bruke Mjøsa eller annen innsjø. Dagens regel har vært godtatt uten store innvendinger. Den nye teksten bør ikke bli en skjønnsmessig formulering.

Mer generelt vil vi også fremholde at en bør unngå å tilrettelegge ytterligere for askespredning. Det er greit at det gis en slik anledning, men vi ser stadig oftere at etterlatte

etter askespredt person synes dette er uheldig. Det gir seg utslag i spørsmål om det er mulig å få opprettet grav / gravplass / gravminne, altså en grav å gå til.

Vi gir vår tilslutning til at en sløyfer bestemmelsen om kirkelig medvirkning ved askespredning (§§ 2 og 9)

Menighetsmøtet

Vi finner det logisk at gravferdslovens § 4 endres slik at menighetsmøtet ikke har uttalerett i spørsmålet om oppføring av krematorier og anleggelse / nedleggelse av gravlund. Dermed ser vi også for oss endringer i Kl. § 11. Vi registrer samtidig at man – fornuftig nok – beholder 3.ledd som gir menighetsmøtet anledning til å uttale seg om de saker de ønsker. Det sikrer godt nok det lokale demokrati.

Likestilling av mor og far i forbindelse med fri grav for dødfødt barn. § 6

Vi er enige i endringsforslaget

Kremasjon som gravferdsform.

Vi er enige i lovendringen i § 10.

Vi stiller oss imidlertid undrende til at man ikke forslår å likestille de to gravferdsformer. Det oppleves som passivt. Likestilling må selvsagt få som konsekvens at det likestilles økonomisk. Vi kan ikke se noen gode grunner for ikke å foreslå denne likestillingen. Noen vil kunne hevde at det vil påføre kommunene kostnader til kremasjon. Det er kortsiktig tenkt. Kremasjon gjennomføres langt rimeligere enn kostnadene som er forbundet med opparbeidelse og bruk av kistegraver.

Krigsgraver

Vi har ikke innvendinger mot de foreslåtte endringer om krigsgraver. Vi registrerer at dette fortsatt skal være statens økonomisk ansvar, bortsett fra at fellestrådene fortsatt ikke kan kreve festeavgift for disse gravene.

Vi vil mene at den nye formulering i § 23 a burde ha et tillegg som ga uttrykk for statens ansvar: ” Staten utreder kostnadene til disse graver”.

KIRKELOVEN

Prestegjeld, ut som begrep.

Vi ser på forslagene som fremtidsrettede og gode. De foreslåtte endringer i § 5 er kjempeflotte, da de kan åpne for noe vi ser stort behov for: permanent samarbeid mellom fellestråd.

Politiattest.

Vi er glade for den åpning som loven nå vil gi.

Samtidig er vi glad for den presisering som fremkommer i saksutredningen, om at attest kun kan forlanges etter forutgående varsling til søkere, og at attest kun skal utbes for den personen som ansettes / gjør frivillig tjeneste.

Bør det derfor vurderes om lovteksten presiserte dette ved å si: ”...til bruk for lovbestemte organer i Den norske kirke for *den* person som lønnet....”

Kirkebok

I tråd med tidligere signaler fra departementet og uttalelser i forbindelse med

Medlemsregisteret, er vi glade for den foreslåtte endring av teksten i § 37. Endringene er viktige signal i det videre arbeid med ny dataplattform for Dnk.

Forholdet til Offentlighetslovgivning og ugildebestemmelse

Høringsinstansen deler ikke forslaget til å fjerne ugildeforhold for prest. Fortsatt er dette en aktuell utfordring i menighetsrådsarbeid, og bør opprettholdes.

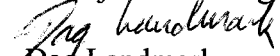
Mulig å foreslå endring av § 20?

Når man nå er i gang med enkelte oppryddinger og endringer også innefor Kirkeloven, vil vi be departementet samtid å se nærmere på § 20. Her er en formulering som nok henger igjen fra tiden før man fikk fellestråd. Av paragrafen fremgår at ”For benyttelse til andre formål eller kirkelige handlinger utenfor gudstjeneste kan kirkelige fellestråd kreve betaling etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet”.

Det var muligens en god grunn til at en skulle innhente en slik godkjenning fra bispedømmeråd tidligere, men vi kan vanskelig se at bispedømmeråd har noen bedre eller

særskilt kompetanse for å beregne slik betaling enn det lokale fellesråd. Store ulikheter innen et bispedømme kan også gi utslag i godkjenninger som er uholdbare for noen fellesråd. Formuleringen virker som overformynderi av et demokratisk valgt organ lokalt og bør fjernes.

For Gjøvik kirkelige fellesråd

Dag Landmark
kirkeverge